

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.18.08

**Inventaris van het archief van het
klooster der Heilige Maria op den Berg
Sion, 1440-1584**

Versie: 15-06-2021

S.W.A. Drossaers

Nationaal Archief, Den Haag 1916

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 11
 Bijlagen.....	 13
Regesten.....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Delftse Statenkloosters H. Maria op de Berg Sion

Archiefbloknummer:

36008

Omvang:

11 inventarisnummer(s); 0,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte teksten. De Nederlandstalige stukken van vóór ca. 1700 zijn geschreven in het gotische cursiefschrift, met name in de oud-Hollandse klerkencursief. De Duitse stukken zijn grotendeels in het Kurrentenschrift geschreven.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Klooster der Heilige Maria op den Berg Sion

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van het klooster bevat oorkonden betreffende renteopbrengsten.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Delftse Statenkloosters H. Maria op de Berg Sion, nummer toegang 3.18.08, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Delftse Statenkloosters / H. Maria, 3.18.08, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Zoals reeds in de inleiding van het fraterhuis St. Hieronymus' dal is besproken, is het jaar der stichting van dit klooster niet nauwkeurig bekend doch moet het gezocht worden tussen de jaren 1431 en 1436, waarbij er, door het vermelde proces over de bibliotheek, meer voor te zeggen valt het in de nabijheid van het laatste, dan in die van het eerste te zoeken. De vijf charters, die het Algemeen Rijksarchief van dit klooster bezit, verspreiden over de verdere geschiedenis er van al even weinig licht.

Dat het klooster zich zeer snel ontwikkeld moet hebben, (waarbij niet vergeten moet worden, dat de stichting eigenlijk slechts een verhuizing was) blijkt uit de voorname plaats, die het in het zoogenaamde kapittel van Sion innam ¹. Uit het feit alleen, dat dit in het klooster Sion gesticht werd, ontleent het zijn naam niet, daar het dien, blijkens desbetreffende stukken, eerst op den langen duur kreeg. Het klooster, dat in den stichtingsbrief van 1444 zoowel als in een privilegebrief van 1541 ² boven aan een rij van oudere kloosters stond, heeft zich dus op den duur op die plaats gehandhaafd ³.

Weinig hielp het dit klooster, dat het door zijn ligging buiten Delft gespaard bleef voor den brand van 1536: in 1544 werd het moedwillig in brand gestoken, waarbij de verdenking op een der priesters viel. Bij die gelegenheid verbrandden "de voorkerk met de altaren, het gehele pand met alle de cellen, het ziekenhuis, de gastkamers, de boeken, de reventer, en het vrouwenhuis" ⁴. Er waren dus ook nonnen op den berg Sion en daarmee is tevens een charter opgehelderd, dat zich in het archief van het klooster St. Anna bevindt (reg. no. 226) en waarin van een vrouwenklooster Sion sprake is. Een eigen hoofd had het niet, prior en capitularen van het mannenklooster treden daar op voor de nonnen.

In 1572 deelde dit klooster met dat van Koningsveld en dat der Carthuizers hetzelfde lot en werd het bij de nadering der Spanjaarden gesloopt.

1 Zie over dit kapittel vooral Römer a. w. I pag. 363 sqq. en J. G. R. Acquoy, Het klooster te Windesheim II pag. 33 sqq.

2 Deze beide brieven bevinden zich onder de stukken van het klooster St. Michiel in den Hem in het archief der Oud-Bisschoppelijke Klerczy te Utrecht. Ook is daar bijgevoegd een afschrift op perkament van een brief van paus Sixtus VI, waarin deze het klooster Sion onder de bescherming stelt van de abten van St. Martinus te Keulen en van St. Laurentius te Oostbroek.

3 De bewering van J. de La Torre, aangehaald door Van Heussen a. w. p. 415, dat het kapittel onder de priors van Sion stond, wordt door het uittreksel, dat Römer t.a.p. uit een regelboekje van het klooster in Stein geeft, niet bevestigd; er werd nl. jaarlijks een prior superior gekozen en de keuze schijnt dikwijls op den prior van Sion gevallen te zijn. Wel is daar sprake van het "hoofdgesticht" en wordt in de Constitutiones van het kapittel, welke in 1462 werden goedgekeurd, het klooster Sion aldus genoemd.

4 Van Bleyswijck a. w. pag. 361.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER**DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF**

De rechtstitel is (nog) onbekend

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

- 1.1-1.2** Stukken betreffende een rente van 3 pond Hollandsch jaarlijks, uit een huis met erf te Delft.
1440 en 1453 2 charters [getransfigeerd]
Regesten nr. 1 en 3
1.1 1440
1.2 1453
- 2.1-2.2** Stukken betreffende een rente van 11/2 Rijsche gulden jaarlijks, uit een huis met erf te Delft.
1443 en 1453 2 charters
Regesten nr. 2 en 4
2.1 1443
2.2 1453
- 3** Rentebrief, groot 37 pond 10 schellingen jaarlijks, voor de kloosters Sion en St. Agnes en voor Abraham van Almonde ten laste van het schoutambacht van Delft en het baljuwschap van Delfland.
1558 1 charter
Regest nr. 5
- 1** Akte van vernieuwing van het verbond tussen verschillende besturen van kloosters van de orde van St. Augustinus in Holland en Zeeland vanwege het toetreden van nieuwe conventen, waarbij zij onder meer beloven zicht te houden aan de nieuwe fundatie gegeven aan het Algemeen Kapittel door Rudolf bisschop van Utrecht. Afschrift.
1444 1 stuk
Voorheen collectie Verspreide Charters nr. 929 (afkomstig uit de charters Oud Bisschoppelijke Clerezij nr. IX 16).
- 4** Fraterniteitsbrief van de prior van het vrouwenklooster Sion buiten Delft voor Velte Gerritsdr. en Leys Simondr..
1494 1 stuk
Voorheen collectie Verspreide Charters nr. 998.
- 5** Akte van bevestiging door David van Bourgondië, bisschop van Utrecht, van de stichting van een klooster van de regulieren te Rengerskerke in Zeeland
1476 1 charter
Voorheen collectie Verspreide Charters nr. 1000.
- 6** Attestatie door rector en convent van de regulieren van Bethlehem buiten Zierikzee van de koop van landerijen te Rengerskerke in Zeeland uit de nalatenschap van Jan van Leyden voor een eeuwige memorie.

1478

1 charter

Overste was de prior van Sion, die voor deze aankopen toestemming gaf.
Voorheen collectie Verspreide Charters nr. 1001.

7

Akte van overeenkomst tussen Colaart Vileyn van Liedekerke en Soete, zijn vrouw, ambachtsheer- en vrouwe van Rengerskerke, en gemachtigden van het Generaal Kapittel van Sion anderzijds over problemen met een grensscheiding bij de verkoop in 1491 van landerijen en huizen door het klooster.

1496

1 charter

Voorheen collectie Verspreide Charters nr. 1002

8

Regel van de orde van St. Augustinus voor mannen- en vrouwenkloosters.

15e eeuw

1 deeltje

Voorheen collectie Verspreide Charters nr. 933 (afkomstig uit de charters Oud Bisschoppelijke Clerezij nr.XVI 3).

BIJLAGEN

REGESTEN

- 1.** 1440 mei 17
Schepenen in Delff oorkonden, dat Claes Eelyaesz. heeft verkocht aan Claes Adriaensz. een huis met erf op den Zuid-Westhoek van den Watersloot binnen het poorthuis, waaruit hij een rente van 3 pond Hollandsch jaarlijks behoudt.
Int jair ons Heren MCCCC ende viertich tsDinxdages na sinte Servaes' dage.
Oorspr. (Inv.no. 1.1). Met twee schepenzegels in groene was.
Met transfix d.d. 1453 januari 23 (zie no. 3).
- 2.** 1443 februari 19
Schepenen in Delff oorkonden, dat Claes Adryaensz. heeft verkocht aan Jacop Lambrechtsz. een rente van 1½ keurvorster Rijnsche gulden jaarlijks, uit zijn huis en erf aan de Zuidzijde van de Watersloot.
Int jaar ons Heren MCCCC twe ende viertich tsDinxdaghes na sinte Valentijns dach.
Oorspr. (Inv.no. 2.1). Met twee schepenzegels in groene was.
"In dorso staat: ""1½ keurvorstische Rinsce gulden bij die Watersloot op Wilm Dirix huis.""
- 3.** 1453 januari 23
Schepenen in Delf oorkonden, dat Jacob Claes Eelyaesz. heeft verkocht aan het klooster van Sion de rente, vermeld in den brief d.d. 1440 mei 17, waardoor deze gestoken is (zie reg.no. 1).
Int jaer ons Heren MCCCC twee ende vijftich tsDynxdages nae sinte Agnieten dage.
Oorspr. (Inv.no. 1.2). Met twee schepenzegels in groene was.
- 4.** 1453 april 10
Geryt van Berkenroe verklaert, dat hij in het jaar 1449 aan het klooster der Regulieren van Syon buiten Delft een rente van 1½ Rijnsche gulden jaarlijks uit een huis met erf op de hoek van de Watersloot gegeven heeft.
Int jair ons Heren dusent vierhondert drie ende vijftich opten tienden dach in Aprille.
Oorspr. (Inv.no. 2.2). Met het zegel van den oorkonder in groene was.
- 5.** 1558 november 1
Philips, koning van Castilliën enz., bewijst den kloosters Syon en St. Agniet te Delff en Abraham van Almonde een rente van 37 pond 10 schellingen jaarlijks, losbaar met den penning 16 en verzekerd op de pacht van het schoutambacht van Delft en het baljuwschap van Delflandt, ter afdoening van een leening van 600 pond.
Gegeven in onser stadt van Bruessele den eersten dach van Novembri int jaer ons Heeren duysent vijffhondert acht ende vijftich van onsen rijcken van Spaengne, Ciciliën etc. tderde ende van Engelandt ende Vranckrijcke etc. tvijffde.
Oorspr. (Inv.no. 3). Met het zegel van den oorkonder in roode was.

In dorso staat het interinement van hoofden, tesorier-generaal en gecommitteerden der domeinen en financiën en van de Rekenkamer en de vermelding, dat de hoofdsom, op naam staande van Abr. van Almonde met de rente, vervallen in de jaren 1580-1584, met hem is verrekend.